

Kapitularz i artykuły organiczne Karola Wielkiego z 802 r.

I aby nikt nie ważył się wbrew przepisanejmu prawu własnym rozumem i przebiegłością działać – jak to wielu często czyni – i samemu sobie wymierzać sprawiedliwość lub używać przemocy względem kościołów Bożych, względem ubogich, wdów, sierot, lub jakimukolwiek chrześcijaninowi.

1. Żadna bulla, brewe, reskrypt, dekret, zlecenie, dyplom na beneficjum [...] nie będą mogły być przyjęte, ogłoszone [...] ani innym sposobem wprowadzone w życie bez upoważnienia rządu.

2. Żaden osobnik mieniący się nuncjuszem¹, legatem², wikarym³ albo komisarzem apostolskim⁴ [...] nie będzie mógł bez takiegoż upoważnienia wykonywać żadnej czynności w odniesieniu do spraw Kościoła [...].

3. Dekrety synodów obcych, nawet soborów powszechnych, nie będą mogły być ogłaszane [...] przed zbadaniem przez rządy ich formy oraz zgodności z prawami.

4. Żaden sobór narodowy albo metropolitalny, żaden synod diecezjalny [...] nie odbędzie się bez wyraźnego zezwolenia rządu.

¹ nuncjusz – stały przedstawiciel dyplomatyczny Watykanu przy rządach państw, z którymi Stolica Apostolska utrzymuje stosunki dyplomatyczne

² legat papieski – przedstawiciel Stolicy Apostolskiej, delegowany przez papieża w celu wykonania zleconych mu określonych zadań religijnych i politycznych

³ wikary – tu: wyższy dostojnik kościelny sprawujący władzę biskupią na terenach pozbawionych stałej administracji kościelnej

⁴ komisarz apostolski – wysoki rangą urzędnik mianowany przez papieża do sądenia w konkretnej sprawie, w której Kościół jest stroną, lub sprawowania władzy wykonawczej

Praca z tekstem

1. Wyjaśnij, czym był kapitularz.

2. Sporządź definicje pojęć występujących w punkcie 1. kapitularza: *bull*a, *brewe*, *reskrypt*, *dekret*, *zlecenie*, *dyplom*, *beneficjum*.

3. Podaj powód wydania przez Karola Wielkiego kapitularza w 802 r.

4. Wyjaśnij, jaką rolę w swoim państwie Karol Wielki przypisał władzy świeckiej względem władzy duchownej.

5. Określ, kto według kapitularza stał na czele soboru narodowego w państwie Karola Wielkiego.